

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 32. Martyrium S. Thomæ Cantuariensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

Sæcul. XII.
A. C. 1170.

liis, statuta jam pace, conquestus adiecit, conversus ad Renaldum, *te & plura quam ducentis Equitibus præsentibus, consensit Rex, ut perturbatores Ecclesie per Censuras ad satisfaciendum compellerem; & ego quidem officium Pastoris nunquam abjiciam.* His auditis surgunt Equites clamantes: *Ecce, adhuc minatur.* Et, monachos intuiti, *ex Regis mandato, inquit, custodite istum. De vestris cervicibus agitur, si effugerit.* Ipsi illico exeunt, quos usque ad fores atrii officiose prosecutus Thomas dixit: *Scitote, me neutiquam rediisse, ut iterum fugerem, nec me minarum vestrarum strepitu turbari.* Cui illi: *Ultra minas etiam aliud senties.*

§. XXXII.

Martyrium S. Thomæ Cantuariensis.

c. 15. **T**um ex Palatio Archiepiscopali egressi, amicula & togas projiciunt; unde apparuit, esse loricatedos. Tota conjuratorum cohors armatur, multique præter gladios, etiam arcus, sagittas, & secures habebant, ac non nullas, quibus portæ arietantur, machinas. Interim

c. 16. 17. Thomas in sua cella tranquillus persistebat, vixque a monentibus eo adduci potuit, ut saltem ad Ecclesiam, Vesperis inter-

interfuturus, procederet. Vix autem Sæcul. XII.
 Ecclesiam intravit, cum etiam quatuor A.C. 1170.
 Equites, per monachorum claustrum in-
 gressi, adveniunt. Exclamavitque Re-
 naldus: *Ubi est ille patriæ proditor?*
 Cumque nemo responderet, addidit:
Ubi est Archiepiscopus? Ad hanc vo-
 cem Thomas per gradus, quos ascende-
 rat, descendens, ait: *Ecce adsum.* Ad-
 jecitque: *Renalde! Renalde! ego multa*
tibi beneficia contuli; tu vero armatus
in Ecclesia me invadis? Renaldus Pal-
 lio Archiepiscopali ex Præfulis humeris
 detracto, *actutum faciam, inquit, ut scias.*
Exi ex Ecclesia, hoc momento tibi mo-
viendum est. Tum Thomas raptò ex
 latronis manibus Pallio ait: *Non exhibo.*
Sed si mihi insidias paratis, in nomine
Dei Omnipotentis probibeo, & Ana-
thema dico, ne cuiquam meorum no-
ceatis.

c. 180

Renaldus paululum retrocedens, o-
 culis socios quæsit, quos cum præsto
 esse vidit, stricto gladio in Archiepisco-
 pi caput ingentem ictum intorquet; sed
 eum quidam Clericus, Eduardus *Grim*
 nomine, objecta dextera, excepit, quæ
 tantum non tota a corpore avulsa, nec
 tamen penitus ferrum a Præfulis corpo-
 re removeri potuit, nam dejecta Mytra
 frontem vulneravit. Tunc Renaldus
 exclamare: *Ferite, percutite socii, &*

A a a 5

Tho-

Sæcul. XII. Thomas inclinato ad orandum capite
 A. C. 1170. dixit: *Animam meam & causam Ec-*
clesiæ Deo, sanctæ Virgini, sanctis be-
jus Ecclesiæ Patronis & S. Dionysii
Martyri commendo. Hæc ultima fue-
 re Præsulis verba; mox enim ante aram
 genu flectens, junctis & erectis mani-
 bus, levatis in cœlum oculis, expecta-
 vit plagam alteram, quæ, usque ad ce-
 rebrum penetrans, S. Virum prouum
 quasi oraturum prostravit in terram.
 Plaga tertia sinciput abstulit, quod in
 faciem jacentis recidit, & tandem ali-
 quis, nomine Hugo *Mauclere*, ensis sui
 mucrone hiantem verticem perfodiens,
 cerebrum in pavementum sparsit, exclamans:
Fumus est, abeamus hinc. Isto
 mortis genere extinctus est Thomas,
 Archiepiscopus Cantuariensis, anno æ-
 tatis quinquagesimo tertio, Feria III.
 vigesima nona Decembris, anno mille-
 simo centesimo septuagesimo, circa ho-
 ram quintam Vespertinam.

Ceterum Vir Sanctus omnia vulne-
 ra tacitus, nec manum, nec pedem mo-
 vens, sustinuit (*).

Dum

(*) De anno, quo S. Thomas Martyrium
 subiit, in Eminentissimo Cardinale Annorum
 Ecclesiasticorum Parente sequentia leguntur:
Apud non nullos invenire est, positum Marty-
rium

Dum Præful in Ecclesia trucidatur, Sæcul. XII.
 alii Palatium Archiepiscopale diripiunt. A.C. 1170.
 Portæ & seræ infringuntur, abstrahuntur
 equi, vapulant famuli, arcæ aperiu-
 tur,

c. 19.

*riam ejus anno sequenti, nempe millesimo cen-
 tesimo septuagesimo primo, sicut in Epitaphio
 quod recitatur a Rogerio in Annalibus Angliæ
 Et a Roberto de Monte versibus istis:*

Annus millenus centenus septuagenus

Primus erat, Primas quo ruit ense Tho-
 mas.

Quinta dies Natalis erat, Flos Orbis ab Orbe
 Pellitur & fructus incipit esse Poli.

*Sed quod passus ponatur ab Anglis anno se-
 ptuagesimo primo post millenum centenum, in-
 de accidit, quod a Natalis Domini die inci-
 piunt exordium anni.*

Ceterum lectu omnino dignum est Apolo-
 geticum de vera causa Martyrii Cantuariensis
 Archiepiscopi, in Operibus Thomæ Stapletoni
 Angli, Doctoris Theologiæ Lovaniensis, contra
 Hæreticos Anglos, qui in quibusdam suis Ca-
 lendaris ad diem S. Thomæ Cantuariensis po-
 nunt, *Becquet proditor*, ac virum Sanctum ca-
 lumniantur, quem Patres ipsorum per tot Sæ-
 cula coluerunt. Idem Stapletonus necem S. Vi-
 ri ad annum septuagesimum Sæculi XII. refert
 in hoc Disticho:

Centum & mille hyemes, septem quoque
 Iustra dabantur,
 Anglorum Thomas, cum cadit ense,
 Decus.

Sæcul. XII. tur, & prædones inter se pecuniam, ve
 A.C. 1170. stes, supellectilem dividunt. Quin
 etiam ex Tabulario Ecclesiæ Cantuarien
 sis chartas furantur, dantque Rudolpho
de Broc, quas ad Regem in Norman
 niam deferret, ut ea, quæ Regiæ potestati
 adversa viderentur, deleret.

c. 21. Præsulis cæde per urbem Cantuariam
 vulgata omnes consternantur. At opu
 lenti perterriti domi suæ se continent,
 soli pauperes ad Ecclesiam accurrunt,
 communem Patrem lugentes. Manus
 pedesque osculantur, effusum cruorem
 colligunt, eoque oculos liniunt, ac ve
 stium suarum partes imbuunt. Reli
 quum sanguinis solícite e pavimento
 corrasum & in vase purissimo reposi
 tum, ad Ecclesiæ decus & præsidium,
 conservatur. Monachi, S. Præsulis cor
 pore in feretro ante Altare collocato,
 noctem illam inter preces fletibus mix
 tas consumserunt. At ubi illuxit, cum

§. 22. non nulli nunciarent, extra urbem vali
 dum conspici armatorum agmen, brevi
 que adfuturos, qui S. Viri corpus aufer
 rent, caudis equorum alligatum per ci
 vitatem raptarent, patibulo affigerent,
 aut frustatim concisum in volutabrum
 projicerent, monachi trepidantes illud
 celerrime sepelire statuunt. Clausis er
 go Ecclesiæ januis corpus in Oratorium
 subterraneum deportant, cumque vestes
 defun-

defuncti excutiunt, vident, quod sub Sæcul. XII.
 habitu monastico rigidum cilicium, quin A.C. 1170.
 etiam, rem sine exemplo! femoralia ex
 eodem opere rigentia gessisset. Ad pœ-
 nitentiæ spectaculum monachi lacryma-
 rum torrentes fundebant; nam hucus-
 que tanta vitæ austeritas cunctos latue-
 rat. Ergo vestimenta Sacerdotalia su-
 perinducunt, & in sepulchro marmoreo
 novo, quod in illo Oratorio erat, Præ-
 sulem suum deponunt. Tunc januæ o-
 mnes diligentissime obseratæ, Eccle-
 sia integro pæne anno Interdicto subja-
 cuit, velatæ sunt Cruces, nudata Alta-
 ria, quod in Parasceve fieri solet, & Mo-
 nachi in suo Capitulo Officium Divinum
 sine cantu recitarunt.

§. XXXIII.

Regis Angliæ mæror.

Ubi Rex Angliæ comperit, Thomam a
 latronibus jugulatum, paucis exin-
 de diebus elapsis, quosdam ex Clericis
 suis Cantuariam misit, qui Monachis ad
 Ecclesiam Cathedralem convocatis di-
 xerunt: *Funestus exitus Archiepiscopi
 vestri usque adeo Regem afflixit, ut per
 triduum Ecclesiæ aditum sibi ipsi pro-
 hibuerit, & nihil cibi nisi lac amygdali-
 num sumserit. Nullum solatii genus ad-
 misit, sed totidem diebus latuit inclusus;
 haud ignarus enim est, quantum famæ
 suæ*

*Gest. post
 Mart.
 c. 1.*